

NOTAT

13. december 2013

J.nr. 20130071497

5. kontor/VMI/AMO

Notat til Folketingets Europaudvalg og Beskæftigelsesudvalget

1. Baggrund

Den italienske fabrikant af multifunktionelle maskiner, CSF Srl har den 19. juni 2013 i henhold til artikel 263 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde anlagt sag mod Kommissionen ved Retten med henblik på at få annulleret Kommissionens afgørelse af 8. april 2013. Ved denne afgørelse fandt Kommissionen, at de danske myndigheders (Arbejdstilsynets) afgørelse af 31. januar 2012 om, at CSF Srl bl.a. forbydes at markedsføre en af deres maskiner på det danske marked, er berettiget.

Kommissionens afgørelse er truffet i henhold til sikkerhedsklausulen i artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/42/EF af 17. maj 2006 om maskiner og om ændring af direktiv 95/16/EF (herefter maskindirektivet), der vedrører foranstaltninger truffet af medlemsstaterne og Kommissionen i tilfælde af anvendelse af maskiner, der kan udgøre en risiko for personers sikkerhed eller sundhed.

Arbejdstilsynet er af den opfattelse, at regeringen bør afgive interventionsindlæg i sagen til støtte for Kommissionen.

2. Sagens faktiske omstændigheder og juridiske problemstilling

Det følger af Kommissionens afgørelse af 8. april 2013 (meddelt under nummer C(2013) 1874), at det var en berettiget foranstaltning, at de danske myndigheder den 31. januar 2012,

- forbød markedsføring på det danske marked af maskiner af typen *Multione S630*, fordi maskinen ikke er udstyret med et førerværn, som beskytter mod nedfaldende genstande (såkaldte "FOPS", falling object protective structure), og
- anmodede fabrikanten om at træffe korrigerende foranstaltninger med hensyn til maskiner, der allerede er markedsført (efter den 29. december 2009, hvor maskindirektivet trådte i kraft).

Multione S630 fremstilles af den italienske fabrikant CSF Srl. Maskinen er beregnet til at kunne anvendes med forskelligt udstyr, der gør det muligt at udføre mange forskellige arbejdsopgaver inden for fx skovbrug, landbrug, byggeri, vejvedligeholdelse og udgravning. Maskinen kan derfor fungere som såvel en græsslåmaskine, en hydraulisk hammer, en halmballegrab, en sneplov m.m.

Maskindirektivet og Arbejdstilsynets vurdering

Det følger af maskindirektivet, at det påhviler medlemsstaterne at sørge for borgerne, navnlig arbejdstagernes og forbrugernes og i givet fald også husdyrs og formuegoders sikkerhed og sundhed på deres område, ikke mindst i forbindelse med risici ved anvendelse af maskiner, jf. maskindirektivets præambelbetragtning 3.

Af maskindirektivets artikel 4 fremgår, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger, så maskiner kun kan markedsføres og/eller leveres til brug, såfremt de opfylder dette direktivs relevante bestemmelser og *ikke bringer personers, eller i givet fald husdyrs eller formuegoders sikkerhed og sundhed i fare*, hvis de installeres og vedligeholdes på passende vis og anvendes til den forudsatte anvendelse *eller under forhold, der med rimelighed kan forudses*.

Af direktivets artikel 5 fremgår, at *fabrikanten*, inden han markedsfører og/eller leverer en maskine til brug, skal sikre sig, at den opfylder de relevante væsentlige sikkerheds- og sundhedskrav, der er nævnt i bilag I.

Af bilag I, punkt 1.1.2, fremgår bl.a., at maskinen skal konstrueres og fremstilles således, at den kan fungere og kan betjenes, indstilles og vedligeholdes, uden at personer udsættes for risiko, når disse operationer foretages på de betingelser, der er foreskrevet, men også under enhver *forkert brug heraf, der med rimelighed kan forudses*. Det fremgår af bilag I, punkt 3.4.4, at hvis der ved anvendelse af en selv-kørende maskine med eksempelvis kørende fører er risiko for nedfaldende genstande eller materialer, skal maskinen være *konstrueret og fremstillet* således, at der tages højde for denne risiko, og, hvis dens dimensioner muliggør det, være udstyret med et passende førerværn.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at selvom maskinen oprindeligt blev leveret med henblik på at udføre funktioner, der ikke indebærer risiko for operatøren for nedfaldende genstande eller materiale, så er det forudsigeligt, at en multifunktionel maskine i løbet af sin levetid vil kunne blive brugt i funktioner, som indebærer denne risiko. En multifunktionel maskine som *Multione S630* er netop beregnet til at kunne bruges til flere mulige funktioner, hvorfor dette forhold også gør sig gældende for denne maskine.

Da den italienske fabrikant CSF Srl ikke imødekom Arbejdstilsynets anmodning om at træffe korrigerende foranstaltninger for at fjerne eller minimere risiko for nedfaldende genstande eller materiale i forbindelse med flere af maskinens funktioner, traf Arbejdstilsynet i henhold til medlemsstaternes forpligtelse i maskindirektivets artikel 11, stk. 1, de nødvendige foranstaltninger i form af et markedsføringsforbud. Kommissionen blev informeret om foranstaltningen, ligeledes i overensstemmelse med sikkerhedsklausulen i maskindirektivets artikel 11, og Kommissionen traf herefter - og efter samråd med CSF Srl - sin afgørelse af 8. april 2013.

3. Arbejdstilsynets interesse i sagen

Det har høj prioritet for Arbejdstilsynet at kunne fjerne eller minimere risici ved anvendelse af maskiner på den mest effektive måde, så ulykker forebygges. Samtidig er Arbejdstilsynet optaget af, at garantere fri bevægelighed af maskiner på det indre marked.

I det lys er det Arbejdstilsynets opfattelse, at regeringen bør afgive interventionsindlæg i sagen til støtte for sagsøgte, Kommissionen.

Kommissionen har den 10. september 2013 afgivet et svarskrift i anledning af CSF Srl's annullationspåstand. Det er Kommissionens opfattelse, at bestemmelserne i bilag I, punkt 1.1.2.a og b, på udtømmende vis fastsætter rækkefølgen for de interventioner, som fabrikanten skal foretage for at fjerne eller mindske risici for personer ved brug af maskiner. Risici bekæmpes således fortrinsvis ved kilden, det vil sige i forbindelse med konstruktion og fremstilling af en maskine. Hvis dette ikke er muligt, skal fabrikanten træffe beskyttelsesforanstaltninger mod de risici som ikke kan fjernes ved konstruktionen. I det omfang dette ikke er tilstrækkeligt til at fjerne eller mindske risici, kan de resterende risici imødegås ved instruktion/information.

Det er endvidere Kommissionens opfattelse, at maskindirektivets ”principper for integrering af sikkerheden”, som fremgår af bilag I til maskindirektivet, skal fortolkes således, at det er fabrikanten, der har ansvaret for at fjerne eller minimere alle risici ved anvendelse af maskinen, det vil sige i den konkrete sag ved at montere FOPS på alle multifunktionelle maskiner.

Ved konstruktion og fremstilling af en maskine er det således fabrikanten, der skal tage højde for de risici, som personer udsættes for ved såvel den beregnede brug som ved enhver forkert brug af en maskine, der med rimelighed kan forudses. Yderligere skal der i fabrikantens overvejelser indgå risici i forhold til de miljøer, hvor maskinen bruges.

Det er herudover Kommissionens opfattelse, at fabrikantens ansvar ikke kan overdrages til en bruger.

Arbejdstilsynet er enig med Kommissionen vedrørende de nævnte betragtninger og finder, at der bør afgives indlæg i sagen i overensstemmelse hermed. De ovenfor nævnte principielle fortolkninger af maskindirektivet afspejles i øvrigt i Arbejdstilsynets afgørelse af 31. januar 2012.

Endvidere kan Arbejdstilsynet oplyse, at Arbejdstilsynet forud for afgørelsen af 31. januar 2012 havde inspiceret 13 andre multifunktionelle maskiner fremstillet af forskellige fabrikanter. Seks af modellerne havde allerede monteret FOPS og fire modeller blev forsynet med FOPS efter henstilling fra Arbejdstilsynet. I to tilfælde nedlagde Arbejdstilsynet forbud mod salg i Danmark af den pågældende maskine, hvis modellen ikke blev forsynet med FOPS. På den baggrund kan Arbejdstilsynet tillige tilslutte sig Kommissionens afvisning af sagsøgers andet anbringende om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet.

Der er frist for afgivelse af regeringens interventionsindlæg den 7. januar 2014.